

## KFI kurzustematika

1. Alapadatok	<b>Kursus neve: Boldogabb Város Akció –</b> A józsefvárosi Tolnai utca 23. szám alatti pihenőkert új téri elemeinek, eszközeinek, új funkcióinak, valamint ehhez kapcsolódó rendezvényeinek tervezése, létrehozása közösségi tervezés keretein belül				
	<b>A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i):</b> Szakál Andrea – 06 30 429 2802, szakaland@gmail.com Péterfi Ferenc - az ELTE TÁTK oktatója (Közösségi és civil tanulmányok MA) és a Közösségfejlesztők Egyesületének vezetője Guba Sándor - építész doktorandusz				
	Kód:	Tantervi hely:	Javasolt félév: BA2, 3, MA1	Kredit: 5	Tanóraszám: 40 Egyéni hallgatói munkaóra: 110
	Kapcsolt kódok:	Típus: speciális ismeretek, interdiszciplináris képzés, elméleti előadások, műhelyfoglalkozások, gyakorlat, konzultáció	Szab.vál-ként felvehető-e? Igen	A kurzusban opcionálisan résztvevő tanszékek és egységek (ezeken kívül szab. vál.): - Építészeti intézet (BA3, MA1) - Elméleti intézet: designkultúra BA3, designelmélet MA1 - Menedzserképzés: Design- és művészetmenedzsment MA1	
	<b>A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):</b>				
2. Célmeghatározás	<b>A kurzus témája</b> A kurzus során Józsefváros egy rejtett, miniparkká lett foghíjtelkére (Tolnai utca 23.) tervezünk, majd építünk egy funkcionális téri elemet (+kiegészítőit), majd ehhez kapcsolódóan kisebb rendezvény(ek)e)t szervezünk. A munkafolyamat a helyi közösségek igényeire alapozva, velük és a kapcsolódó, kerületi szervezetekkel együttműködésben zajlik. A Tolnai pihenőkert 2020 szeptemberében nyitotta meg kapuit. Az elmúlt hónapokban a parkot a környék lakói, kutyások és pihenni vágyók egyaránt elkezdték birtokba venni, de a lényegi átalakulás, a közösségi élet kialakulása még várat magára. Ezért lenne szükség újabb kert-elemek létrehozására, elősegítve a különböző közösségi programok létrejöttét (pl. főzés, evés, beszélgetés, előadások, vetítés, játékok, stb.). A kurzus témája a helyszínen rejülő lehetőségek és a helyiek igényeinek feltárása, majd ezek alapján a szükséges új elemek megtervezése, megépítése, valamint ezekhez kapcsolódó rendezvények szervezése - a helyi szervezetekkel, aktivistákkal együttműködve. A rendezvények és a megépülő installáció részét képezi a kerület városmegújító stratégiájának, valamint érdemben hozzájárul a környékbeliek közösségi életminőségének javulásához. A kurzusban résztvevők az építés, szervezés, kommunikáció és dokumentáció aktív, kulcsfontosságú szereplői.				
	<b>A kurzus célja</b> Cél, hogy a létrejövő térstruktúra <b>a helyi közösségeket megújító eszközzé</b> váljon azáltal, hogy a helyiek igényeire reflektálva, velük együttműködésben zajlik az alkotófolyamat. A hallgatók a műhelyfoglalkozásokon, előadásokon keresztül, majd egyéni kutatás keretein belül megvizsgálják a környéken működő szervezetek és a környéken élők szokásait, igényeit, szükségleteit (adatgyűjtés, elemzés, értékelés). Az így létrejött adatbázis alapján a kurzus második felében csoportokban dolgoznak együtt. Amellett, hogy a kurzusban résztvevők aktív részesei lehetnek a kerület városmegújító törekvéseinek, a közösségépítésnek, a következő képességekkel, tudással, tapasztalattal gazdagodnak: <ul style="list-style-type: none"> <li>– a részvételi / közösségi (participatív) tervezés és kivitelezés, a placemaking fogalmának elméleti és gyakorlati megismerése a tervezés és a megvalósítás során</li> <li>– új közösségi tervezési eszközök, kutatási módszerek megismerése, kipróbálása</li> <li>– interdiszciplináris alkotófolyamatok, kutatási és fejlesztési módszerek elsajátítása, ahol együttműködve, közösen történik a tervezői folyamat a megrendelői oldallal és a többi megjelenő szakterülettel (önkormányzat, társszervezetek, helyi lakosok, közösségek, valamint a kurzusban résztvevő egyéb szakokról érkező hallgatók)</li> <li>– a kurzus összegzése alapján (naplózás, az eredmények értékelése, következtetések levonása) új, máshol is alkalmazható közösségi foghíjhasznosítás-módszer kidolgozása</li> </ul>				

### **Az alapelvek a következők**

A kurzussal célunk olyan emberek képzéséhez hozzájárulni, akik nemcsak meglátják, de – a fejlesztés szereplőivel összefogva - képesek aktívan cselekedni saját élőhelyük, városuk, közösségük, életük jobbá tételének érdekében. Ezekből az aktív „városhasználókból” lesznek később a város vezetői, tervezői, különböző kezdeményezések életrehívói! A kurzus gyakorlati alkalmazással kombinált tanulási lehetőséget kínál azoknak a hallgatónak, akik érdeklődnek a participatív tervezés, a megosztáson alapuló működési struktúrák, az aktív tér- és közösségfejlesztés iránt, illetve társadalmilag, kulturálisan, ökológiailag érzékenyek, tudatosak és felelősek. A résztvevők betekintést nyerhetnek különböző kerületi (civil) szervezet és az önkormányzat városfejlesztési egységeinek működésébe.

### **Partnerek:**

- Józsefváros Önkormányzata
- Rév8 Zrt.
- Közösségi Részvételi Iroda
- Közösségfejlesztők Egyesülete

**Tanulási eredmények** (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák, a tantárgyi leírás alapján, azzal összhangban határozandók meg)

### **Tudás/ismeret**

- helyi társadalmi, szociális, urbanisztikai problémák megismerése / értelmezése
- participatív építészeti és közösségfejlesztés, tervezés, alkotás
- a placemaking fogalma és módszere
- játékosítás módszere
- önkormányzattal történő együttműködés és projektmanagement
- interdiszciplináris és emberközpontú tervezési, alkotási folyamatok

### **Képesség**

- a design eszközeivel egy közösség, egy városrész urbanisztikai, szociológiai, társadalmi problémáira saját, releváns választ adni
- interdiszciplináris alkotóközegben csapatmunkára való képesség, egyenrangú félként, alkotó módon együttműködve a csapattársakkal és a partnerekkel
- komplex problémakörök vizsgálata, összetett designkutatás folytatása, a hagyományos keretrendszerből kilépő, innovatív megoldások fejlesztése

### **Attitűd**

- társadalmilag és ökológiai szempontból érzékeny, proaktív és innovatív tervezői attitűd
- a fenntarthatóság szempontjainak érvényesítésére való törekvés, a különböző társadalmi és kulturális csoportokkal szembeni tolerancia és empátia

### **Autonómia és felelősségvállalás**

- projektek kezdeményezése, formálása
- a megismert módszerek reflektáltan alkalmazása
- környezetért, közösségért érzett felelősség; probléma felismerése, megoldás kidolgozása, majd cselekvés

3. Útvonal	<p><b>A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Mit jelent a participatív tervezés? Hogyan építhetők be hatékonyan a felhasználók szempontjai a tervezési folyamatba? Hogyan valósulhatnak meg az elképzelések az olyan hátráltató körülmények hatására, mint alacsony költségvetés, sok szereplő, stb.?</li> <li>- Milyen lehetőségek rejlenek egy foghíjtelekben? Milyen közösségek számára lehet érdekes egy ilyen helyen történő aktivitás? Milyen funkciók kialakítása lehetséges? A különböző felhasználók igényeit hogyan lehet jól kombinálni egy helyen?</li> <li>- Milyen szociális, társadalmi és közösségi hatása van a tervezett beavatkozásnak? Hogyan erősíti ez a közösséget (alkotókét és felhasználókét)?</li> <li>- Hogyan lehet jó, hatékony kommunikációs stratégiát kialakítani a fejlesztés egyes szereplőivel? Hogyan lehet jól felépíteni a fejlesztésről szóló javaslatcsomagot?</li> </ul>
	<p><b>A kurzus során alkalmazott KFI módszerek, eszközök:</b></p> <p>A kurzus alapvetően gyakorlat alapú kutatásra (practice based research) és gyakorlati megvalósításra épül, emellett fontos elemei az elméleti blokkok, műhelyfoglalkozások és játékok, melyek segítségével a résztvevők feltérképezhetik a helyszínrre jellemző problémákat, lehetőségeket és igényeket, és könnyebben kommunikálhatnak egymással. Amellett, hogy a közös munka segíti a résztvevők kooperációs és kommunikációs képességeit, fontos urbanisztikai, illetve az adott helyszínt és környékét érintő problémára adnak megoldást. Participatív tervezés segítségével megtapasztalhatják, milyen aktívan részt venni a városfejlesztésben, hogyan lehet a rendelkezésre álló erőforrásokkal gazdálkodva közösségben alkotni.</p> <p>Alkalmazott KFI módszerek:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- szakirodalom és hasonló projektek megismerése, rendszerezése, megoldási lehetőségek szűrése</li> <li>- adatgyűjtési, elemzési és értékelési módszerek / probléma térképezés, interjúkészítés</li> <li>- mindmapping és stakeholder mapping</li> <li>- közösségi tervezés, ezen belül pl. játékosítás módszere</li> <li>- dokumentációs módszerek (folyamatnapló, dokumentáció) &gt; a létrejövő mintaprojekt alapján módszertan megfogalmazása</li> <li>- tervek, elképzelések közösségben történő megalkotása és kivitelezése</li> <li>- prezentáció készítése csoportban, megrendelőnek történő prezentáció</li> </ul>
	<p><b>Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:</b></p> <p>A tantárgy oktatása elméleti és szakmai oktatók, a megrendelői oldalról érkező különböző szervezetek képviselőinek, valamint helyi civilszervezetek és lakosok részvételével történik. A folyamatszervezés legfontosabb sajátossága a sok résztvevő munkájának egy közös alkotófolyamattá történő egyesítése – közösségi tervezés keretében. Emellett fontos sajátosság, hogy a tervezőfolyamat 4 fős csoportokban zajlik, ahol minden csoportban keverten dolgoznak együtt a különböző szakokról érkező hallgatók. Sajátosságot jelent ezen kívül a külső helyszín, mellyel a félév során foglalkozunk.</p> <p><b>A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük</b> (több tanár esetén akár a tanári közreműködés megosztását is jelezve):</p> <p>A kurzus első szakaszában a hallgatók megismerkednek a helyszínnel, annak tágabb fizikai és szervezeti környezetével. Betekintést nyernek a kerület városfejlesztéssel kapcsolatos helyzetébe, elképzeléseibe, nehézségeibe, majd megismerkednek azokkal a szervezetekkel, melyek partnerként vesznek részt a projektben. Ezután előadások keretében megismerkednek különböző példaértékű projekttel, a hazai/helyi lehetőségekkel, adottságokkal, valamint a kurzus gerincét adó fogalmakkal, módszerekkel (pl. közösségi tervezés) is. Az előadások mellett a műhelyfoglalkozások is lehetőséget adnak arra, hogy az alkotófolyamatban résztvevő szereplők egymással, a témával és a helyiek igényeivel jobban megismerkedhessenek. A kurzus második felében a hallgatók 4 csoportban a felhalmozott ismeretanyag alapján kidolgozzák tervcsomagjukat a helyszín fejlesztésére. A tervcsomagok része egy egyszerű installáció (valamilyen egyszerűen megépíthető téri elem, illetve eszköz pl. pavilon, asztalok, padok, grillezőhely, stb.), néhány, ehhez szervesen kötődő program terve, valamint a folyamat dokumentálása. A tervezési folyamatot helyszíni prezentációval zárjuk, ahol a leendő felhasználók szavazással döntenek el, melyik tervcsomag valósuljon meg. A kiválasztott tervcsomagot az összes résztvevő közösen valósítja meg. A kurzus harmadik szakaszában zajlik a megvalósítás, végül az utolsó alkalommal egy kisebb helyszíni – a kurzus során szervezett - ünnep keretében zárjuk a kurzust.</p>

	<p><b>Ütemezés</b></p> <p><b>Február 12. - Az alapok – Online szakasz</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ismerkedés a helyszínnel és annak tágabb környezetével (helyszín, közlekedés, adottságok, környékbeli szervezetek; óvoda, iskola, közösségek, civil szervezetek, stb.)</li> <li>- az önkormányzat és a résztvevő társzervezetek (megrendelői oldal) bemutatkozó prezentációi</li> <li>- a „megrendelői oldal” felvetései; a helyszínnel kapcsolatos problémák, információk, fejlesztési elképzelések bemutatása, korábbi fejlesztési lépések bemutatása</li> </ul> <p><b>Február 19. - Ismerkedés az új problémafeldolgozási és kutatási módszerekkel, alapfogalmakkal</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ezt az alkalmat a Közösségi Részvételi Iroda és a Rév8 aktivistáival vezetjük, akik már tapasztalt közösségi tervezési folyamat vezetőkként koordinálják a kurzus első szakaszában zajló ismerkedést a résztvevők, a helyi aktivisták, civilszervezetek és a hallgatók, valamint a helyszín között</li> <li>- rövid előadás a közösségi tervezésről</li> <li>- műhelyfoglalkozás – a különböző igények feltérképezése</li> </ul> <p><b>Február 26. - Ismerkedés a kapcsolódó fogalmakkal, valamint ezek alkalmazása</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- a Részvételi Iroda és a Rév8 vezetésével zajlik ez az alkalom is, szintén műhelyfoglalkozás keretében</li> <li>- ismerkedés a félév során fókuszba kerülő fogalmakkal a tárgyi feladatra alkalmazva (adatgyűjtési, elemzési és értékelési módszerek, probléma térképezés, interjúkészítés, mindmapping és stakeholder mapping, dokumentációs módszerek pl. folyamatnapló), majd ezek alkalmazása</li> <li>- következő alkalomig egyéni helyszíni ismeretszerzés, interjúzás</li> </ul> <p><b>Március 5. - A feladat meghatározása, projektervezés</b></p> <p>A meghatározott probléma feladattá konvertálása már csoportokra bontva, műhelyfoglalkozás keretén belül</p> <p><b>Március 12., 19., 26. - Tervezés - Integrált egyéni és csoportos munkavégzésen alapuló tervezési folyamat szakasza, a vonatkozó elképzelések kidolgozása, majd „formába öntése”</b></p> <p><b>Április 16., 23., 30. - Megvalósítás – reméljük, már élőben, a helyszínen - az installáció megépítése, a projekt és a rendezvények meghirdetése, kommunikálása, megszervezése, a szükséges elemek létrehozása, megszervezése</b></p> <p><b>Május 7. - Záró rendezvény a helyszínen, az épített elemek felavatása, ünnep</b></p> <p><b>A hallgatók tennivalói, feladatai:</b></p> <p>A fentebb ismertetett folyamatban aktív részvétel az elvárás. Ez azt jelenti, hogy a csoportmunka során mindenki egyénileg is kutatást végez saját szakterületén, a ráeső részt illetően, valamint – ennek eredményeként - a csoportmunkában is részt vesz. A megismert kutatáson eszközöket használják, tehát interjúkat, koncepciót készítenek.</p> <p><b>A tanulás környezete:</b></p> <p>A félév elején – eltekintve a helyszínbejárástól – az egyetem területén, tanteremben folyik a munka. Több alkalommal meghívott előadók (partnerek, képviselők, stb.) beszélnek a témához kapcsolódó szakterületeikről, illetve vezetnek műhelyfoglalkozásokat. A szemeszter elején, a hidegebb időben, tanteremben zajlanak az előkészületek, majd az utolsó hónapban kiköltözünk a helyszínre, ekkor zajlik az installáció építése és a rendezvény(ek) intenzív előkészületei.</p>
4. Értékelés	<p><b>Értékelés</b> (Több tanár és tanáronként külön értékelés esetén tanáronként megbontva)</p> <p><b>Teljesítendő követelmények:</b></p> <p>Részvétel az órákon, emellett a félév során megismert információgyűjtési, kutatási technikák alkalmazása a tervezés folyamatában. Emellett az új fogalmakkal kapcsolatosan egyénileg is kutatnak. A szemeszter során közösen megformált, szoros együttműködésben dolgoznak, melynek feltétele a lendületes, hatékony gondolkodás és tervezés, a magas szintű együttműködés, a csapatmunkára való képesség és a gyors, hatékony megoldókészség.</p> <p><b>Értékelés módja:</b> (milyen módszerekkel zajlik az értékelés {teszt, szóbeli felelet, gyakorlati demonstráció stb.})</p> <p>Mivel a résztvevők csoportokban dolgoznak, nincs egyénileg értékelhető feladat, ehelyett az egymással</p>

	<p>való kooperáció és a minél sikeresebb, minél komplexebb mű elkészítése a cél. Az egymásért érzett felelősség, az egymás munkájának támogatása és a közösen megalkotott mű közös érdeke mindenkinek.</p> <p><b>Az értékelés szempontjai</b> (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- az aktív részvétel, emellett</li> <li>- a probléma megértése, feladattá konvertálása, a megoldáshoz vezető út és megoldás megfelelősége,</li> <li>- a leendő felhasználók igényeinek figyelembe vétele,</li> <li>- a megoldás érvényessége, valószerűsége és tárgyilagossága,</li> <li>- a csoportmunkában való aktív részvétel</li> </ul>
	<p><b>Az érdemjegy kiszámítása</b> (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyben? {pl. arányok, pontok, súlyok}):</p> <p>Gyakorlati jeggyel, diagnosztikus alapon, designalapú (interdiszciplináris, komplex, rendszerszintű) értékelésben, csoportszintű és egyéni értékelés formájában az alábbi súlyozás szerint:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- elméleti ismeretek (10%)</li> <li>- kreatív gondolkodás (20%)</li> <li>- részvétel a csoportmunkában, a probléma feltárásában, a kutatásban (35%)</li> <li>- a technikai megvalósítás / kísérlet és a médium ismerete / alkalmazása (25%)</li> <li>- saját fejlődés (10%)</li> </ul>
	<p>Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>teljeskörű beszámítás/elismerés lehetséges</i></li> <li>– <i>részleges beszámítás/elismerés lehetséges</i></li> <li>– <i>nincs lehetőség elismerésre/beszámításra</i></li> </ul>
	<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Ajánlott irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Hogyan varázsoljunk újjá egy közteret? Kézikönyv a jól működő közösségi terek létrehozásához – Szerk. Foltányi Zsuzsa ÖKOTÁRS Alapítvány 2008.</li> <li>2. KÉZIKÖNYV a részvételi városmegújításról (Szerk. <i>Bardóczi Sándor</i> és <i>Giczey Péter</i>) Közösségfejlesztők Egyesülete 2011.</li> <li>3. Sain Mátyás: Részvételi tervezés a településfejlesztésben</li> <li>4. Jan Gehl: Élhető város</li> </ol>
	<p>Egyéb információk:</p>
	<p>Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:</p>